

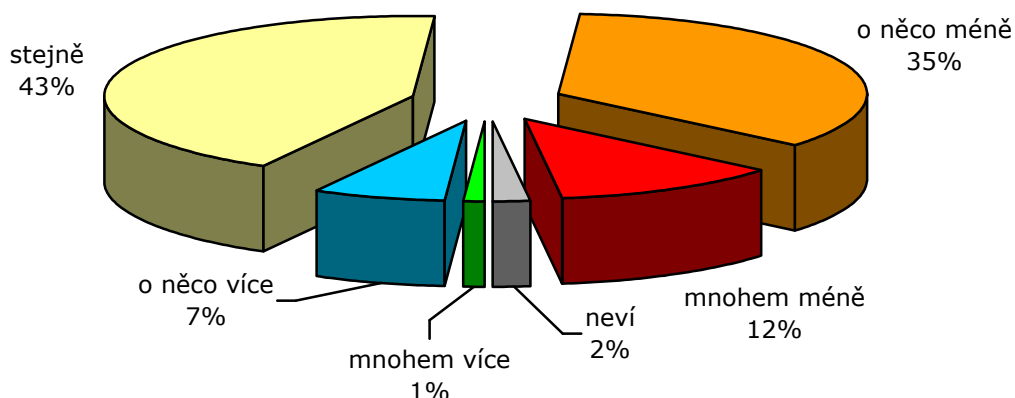
Inflace a reálné příjmy domácnosti očima veřejnosti – leden 2011

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost 2011, v11-01
Realizátor:	CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	10. – 17. 1. 2011
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1035
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	EV.28, EV.29, EV.30
Zveřejněno dne:	4. března 2011
Zpracoval:	Jan Červenka

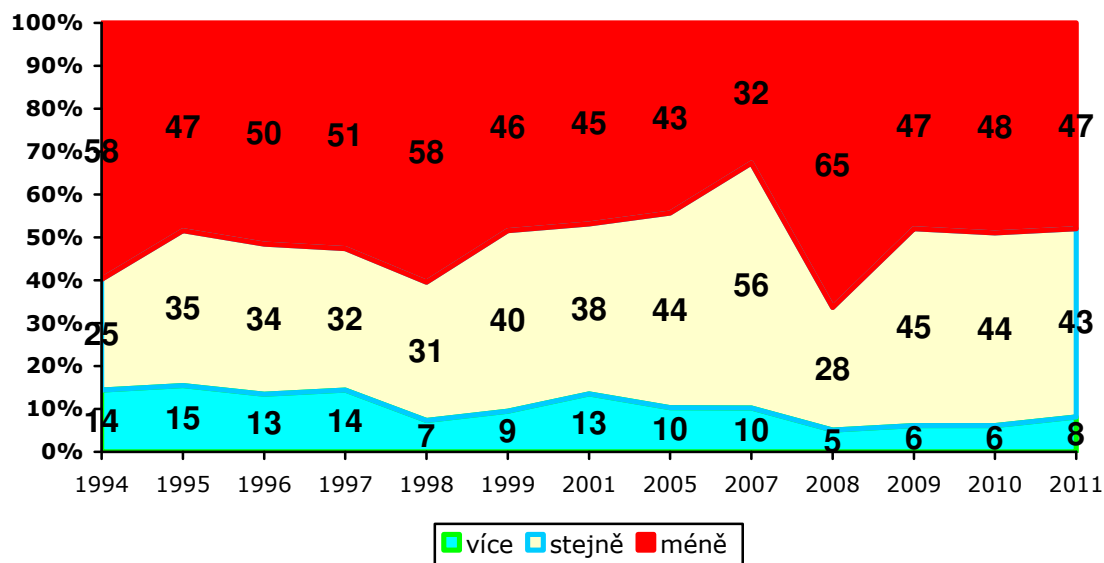
Lednový výzkum CVVM se zabýval problematikou pohybu cenové hladiny, respektive míry inflace.

Graf 1: Subjektivní hodnocení reálných příjmů domácnosti v porovnání se situací před rokem (%)¹

¹ Otázka: „Řekl byste, že za příjmy Vaší domácnosti můžete uhradit a nakoupit ve srovnání s dobou před jedním rokem mnohem více, o něco více, asi tak stejně, o něco méně nebo mnohem méně?“

Graf 2: Subjektivní hodnocení reálných příjmů domácnosti v porovnání se situací před rokem – časové srovnání (%)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“. Kategorie „více“ je součtem podílů „mnohem více“ a „o něco více“, kategorie „méně“ je součtem podílů „mnohem méně“ a „o něco méně“.

Nejprve jsme všem dotázaným položili otázku týkající se vývoje reálných příjmů jejich domácnosti v uplynulém roce: „Řekl byste, že za příjmy Vaší domácnosti můžete uhradit a nakoupit ve srovnání s dobou před jedním rokem mnohem více, o něco více, asi tak stejně, o něco méně nebo mnohem méně?“

Výsledky odpovědí respondentů zachycené v grafech 1 a 2 ukazují, že necelá polovina (47 %) lidí se domnívá, že za příjmy své domácnosti může nakoupit nebo uhradit méně než před rokem, o málo více než dvoupětinový podíl (43 %) pak představují ti, kdo soudí, že reálný příjem jejich domácnosti je asi tak stejný jako před rokem, a jen necelá desetina respondentů uvedla, že se jejich příjem během posledního roku reálně zvýšil.

Jak vyplývá z údajů v grafu 2, aktuální výsledek se nijak významně neliší od výsledků z posledních dvou let, je však výrazně lepší než v lednu 2008 a naopak zřetelně horší než v lednu 2007.

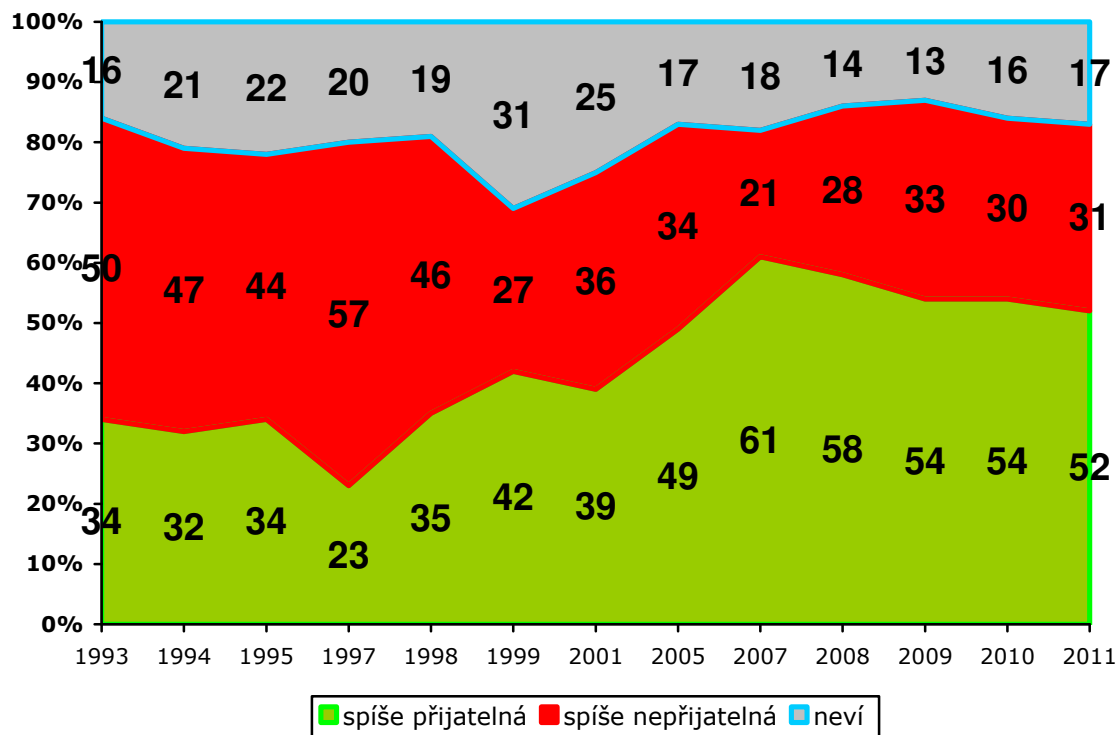
Podrobnější analýza ukazuje, že odpovědi respondentů na výše uvedenou otázku silně korelují s jejich subjektivním hodnocením životní úrovně domácnosti, když velká většina těch, kdo ji hodnotí příznivě, odpovídala, že mohou za svůj příjem nakoupit více než před rokem (13 %) nebo asi tak stejně (58 %), zatímco u čtyřpětinové většiny (80 %) dotázaných se špatnou životní úrovní se objevila odpověď, že může za příjem své domácnosti nakoupit méně než před rokem. Méně než před rokem si za své příjmy může koupit i nadpoloviční většina (54 %) těch, kdo životní úroveň své domácnosti hodnotí jako „ani dobrou, ani špatnou“. Mezi respondenty s dobrou životní úrovní to v porovnání s tím byla jen o málo více než čtvrtina (28 %).

V poněkud horších barvách situaci okolo vlastního příjmu v porovnání se situací o rok zpět vidí lidé starší šedesáti let, ženy, vyučení bez maturity, důchodci, nezaměstnaní a nekvalifikovaní dělníci. Naopak relativně příznivěji vyznívají

odpovědi mužů, lidí ve věku pod třicet let, absolventů vysokých škol a vysoce kvalifikovaných odborných či vedoucích pracovníků.

Další otázka bloku se týkala samotné inflace, respektive její přijatelnosti v průběhu posledního roku.²

Graf 3: Názory na přijatelnost stávající inflace (%)

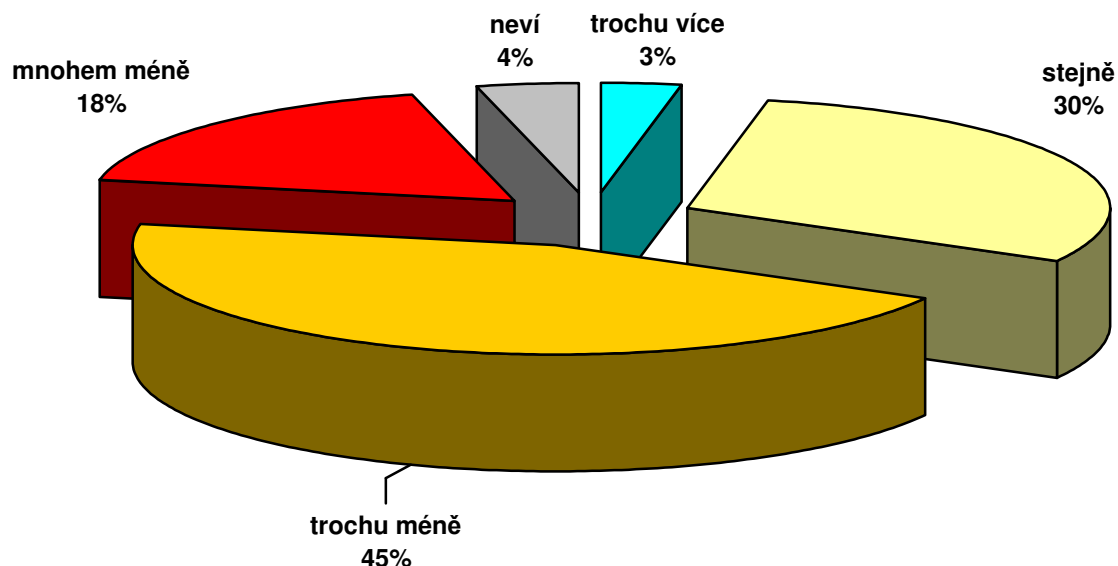
Jak ukazují výsledky v grafu 3, mínění, že současná inflace je přijatelná, zastává lehce nadpoloviční většina dotázaných (52 %). Podíl respondentů vyjadřujících opačný názor dosahuje výše necelé třetiny (31 %). V porovnání s předchozím šetřením se hodnocení inflace statisticky významně nezměnilo, ovšem v delším časovém úseku lze vidět pozvolné zhoršování od ledna roku 2007, kdy bylo hodnocení historicky nejpříznivější. Přes tento mírný trend je aktuální hodnocení inflace podstatně příznivější, než bývalo v letech 1993-2001.

Rozbor podle základních sociodemografických znaků ukázal, že jako přijatelnou současnou inflaci častěji vidí muži, absolventi vysokých škol nebo středních škol s maturitou, podnikatelé a další samostatně výdělečně činní, vysoce kvalifikovaní odborní nebo vedoucí pracovníci, nižší odborní pracovníci, dotázaní s dobrou životní úrovní, voliči ODS nebo TOP 09, lidé řadící se na pravou stranu pravolevé škály politické orientace a ti, kdo důvěřují současné vládě. Naopak častěji jako nepřijatelnou stávající inflaci hodnotí nezaměstnaní, ti, kdo deklarují za loňský rok pokles reálných příjmů, dotázaní se špatnou životní úrovní, stoupenci KSČM nebo nevoliči nepreferující žádnou stranu, lidé hlásící se k levici či levému středu a ti, kdo nedůvěřují vládě.

² Otázka: „A nyní o inflaci. Inflace znamená znehodnocení měny, takže se za stejně peněz nakoupí méně než dřív. Vy osobně jste inflaci v roce 2010 pociťoval jako spíše přijatelnou, nebo spíše nepřijatelnou?“

Poslední otázka bloku se nepřímo zaměřila na inflační očekávání v tomto roce.³

Graf 4: Kolik bude moci nakoupit za stejný obnos v tomto roce (%)

Tabulka 1: Kolik bude moci nakoupit za stejný obnos v tomto roce (%)

	2007	2008	2009	2010	2011
mnohem více	0	0	0	0	0
trochu více	4	1	4	2	3
asi tak stejně	41	13	30	36	30
trochu méně	43	43	42	42	45
mnohem méně	8	40	19	16	18
neví	4	3	5	4	4

Výsledky zachycené v grafu 4 a v tabulce 1 ukazují, že necelé dvě třetiny (63 %) občanů očekávají nějaké znehodnocení měny, z toho 18 % předpokládá, že za stejné peníze si bude moci nakoupit mnohem méně než dnes. Naopak tři dotázaní z deseti (30 %) se domnívají, že za týž obnos budou moci nakupovat stejně jako dnes, 3 % dokonce očekávají, že za stejné peníze bude možné nakoupit o trochu více. Oproti minulému roku se inflační očekávání mírně zvýšilo, když podíl očekávajících menší či větší znehodnocení měny narostl o pět procentních bodů. Aktuální očekávání jsou i přesto podstatně příznivější, než byla na počátku roku 2008, i když na druhé straně jsou výrazně pesimističtější než v roce 2007.

Relativně vyšší inflační očekávání se objevuje mezi dotázanými se špatnou životní úrovní, nezaměstnanými, důchodci, nekvalifikovanými dělníky, voliči KSČM nebo těmi, kdo nepreferují žádnou stranu a nešli by volit, respondenty

³ Otázka: „Myslíte si, že v tomto roce si budete moci nakoupit za stejné peníze mnohem více, trochu více, asi tak stejně, trochu méně, mnohem méně než dnes?“

hlásícími se k levici či k levému středu a nedůvěřujícími současné vládě. Naopak optimističtější jsou v tomto ohledu lidé s dobrou životní úrovní, absolventi středních škol s maturitou, vedoucí či vyšší odborní pracovníci, nižší odborní pracovníci, příznivci ODS, ti, kdo se hlásí k pravici, a lidé, kteří mají důvěru k současné vládě.